

2019-11-27

M 2017-001028

Mark- och miljööverdomstolen
Box 2290
103 17 Stockholm

Yttrande till mark- och miljööverdomstolen, angående Boovallen mål M 7353-19

Bakgrund

Mark- och miljödomstolen har den 11 november 2019 förelagt miljö- och stadsbyggnadsnämnden att yttra sig över överklaganden i ärende M 7353-19. Nämnden har begärt anstånd till den 16 december, för att ärendet ska kunna behandlas vid sammanträde den 11 december.

Yttrande

Nämnden har tagit del av aktbilaga 1-3, 5-9, 11-12, 15-21, 24-30 och 34-39. Nämnden anser att något nytt inte framkommit i överklagandena, utan står fast vid tidigare yttrande den 25 september 2019 och sitt första föreläggande om försiktighetsmått den 18 februari 2015, § 40.

Nämnden förstår Mark- och miljödomstolens föreläggande så att nämnden behöver medge eller motsätta sig yrkanden från fyra olika parter, [personuppgift borttagen], Fritidsnämnden (FN), [personuppgift borttagen] och [personuppgift borttagen].

I aktbilaga 1 [personuppgift borttagen] och 12 [personuppgift borttagen], yrkas, som nämnden förstår det, att hela verksamheten eller enbart seniorverksamheten ska flyttas från Boovallen. Nämnden motsätter sig yrkandena, då de inte bedöms vara rimliga åtgärder enligt miljöbalken.

Nämnden medger yrkanden om tidsbegränsning i aktbilaga 5 (FN), som överensstämmer med nämndens beslut den 18 februari 2015.

I aktbilaga 7 [personuppgift borttagen] yrkas, som nämnden förstår det, instängsling för att hindra allmänheten från att vara på området utanför bokningsbara tider, ytterligare tidsbegränsningar, förbud mot ombyggnad eller liknande aktiviteter under juli. Nämnden motsätter sig yrkandena då det inte bedöms vara rimliga åtgärder enligt miljöbalken. Nämnden håller med om att ärendet behöver avgöras slutligt av överprövande instans och annars riskerar att fortsätta ytterligare många år.

Nämnden vill framhålla att det är viktigt att Mark- och miljööverdomstolen tydliggör vad som är en olägenhet enligt miljöbalken och hur en bedömning av vilka åtgärder som är rimliga bör göras, när det gäller störningar från idrottsplatser. Viktigt är också att få ledning i frågan om vilka åtgärder som är rimliga att vidta för en verksamhetsutövare, när det gäller störningar som uppkommer genom att allmänheten vistas på en plats utanför verksamhetstid.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens roll

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har rollen som tillsynsmyndighet enligt miljöbalken, vilket gör att nämnden har olika funktioner kring klagomål på Boovallen. Inledningsvis har det handlat om att bedöma om det finns risk för olägenheter samt vilka utredningar och åtgärder som är rimliga att kräva. När överprövande instanser har bedömt annorlunda så har tillsynens inriktning anpassats efter utfallet, nämnden har anpassat kravnivån och arbetat för att domarna ska följas.

Det kan också vara värt att notera att det under nämndens ansvar finns handläggare med hög bullerkompetens med lång erfarenhet vad gäller handläggning av bullerärenden. Dessa handläggare har fungerat som expertstöd i tillsynsärendet kring Boovallen.

Tidigare föreläggande

Det nu överklagade föreläggandet är ett resultat av att länsstyrelsen krävt längre gående åtgärder, jämfört med vad miljö- och stadsbyggnadsnämnden ursprungligen förelagt fritidsnämnden. I det ärendet (kommunens dnr M 2013-1331) kom nämnden fram till att ljud från Boovallen kan vara en olägenhet, men att höga bullerskydd var en för långtgående åtgärd, som dessutom riskerar att leda till problem med otrygghet på grund av obefintlig insyn på området. De åtgärder som nämnden bedömde var rimliga var därför att kräva begränsning av tider. Bedömningen grundades på specifika förutsättningar, bl.a. att högre bullernivåer inte förekommer inomhus i bostäder. Nämnden fastslog inga riktvärden i beslutet, utan resonerade kring att Naturvårdsverkets riktlinjer för industribuller bara kan användas som fristående jämförelse för ljud från idrottsplatser. Nämnden tog även stöd av dom i mark- och miljööverdomstolen (2013-M9761), där MÖD ansåg att bullerolägenheter innebar skäl att förelägga om att begränsa tider, men att man då behöver ta hänsyn till planens betydelse för friluftslivet.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut återförvisades av länsstyrelsen, med en uppmaning att ställa högre krav för att minska bullret från Boovallen till närliggande bostäders utemiljö. Länsstyrelsen motiverade detta med att dagligt överskridande av riktvärdena för industribuller gör Boovallen till en miljöfarlig verksamhet, som innebär tydlig olägenhet för närboende. Länsstyrelsen ansåg att bullret måste begränsas vid källan, och att miljö- och stadsbyggnadsnämnden ska bestämma vilka åtgärder som behövs. Återförvisandet vann laga kraft efter dom i mark- och miljödomstolen (M6211-16).

Resonemang kring riktvärden

Eftersom riktvärden för industribuller är framtagna för helt andra typer av ljud så är det olämpligt att det hänvisas till dem som om de var gränsvärden, vilket de inte ska användas som ens i sitt rätta sammanhang. Naturvårdsverket har uttalat sig specifikt om det i ärende om Neptuns förskola i Österåker. I det här specifika fallet är platsen dessutom påverkad av ytterligare en typ av ljud (trafikbuller), vilket påverkar hur långtgående åtgärder som är rimliga att kräva. Så här långt har ingen gräns för ljudnivåer dragits från barn och ungdomars bollspel på Boovallen.

Rimliga åtgärder

Vid bedömning av vad som är rimliga åtgärder för att minska olägenheter så ska en rimlighetsbedömning göras av vilken effekt åtgärderna har, vilken kostnad åtgärderna medför samt om åtgärderna medför andra negativa effekter.

Det saknas rikt- och gränsvärden utomhus för den typ av ljud som är aktuella vid Boovallen. Det buller som har konstaterats, förekommer enbart utomhus och vid ett fåtal bostäder.

Bygge av bullerskärm bedöms dämpa ljudnivån till högst 48 dBA, från dagens 46-55 dBA, i en miljö där Värmdöleden bidrar med en dygnskvivalent ljudnivå omkring 47-52 dBA. Denna modesta sänkning ska sättas i relation till kostnaden på 12 000 000 kr. Dessutom riskerar en avskärmning att göra att platsen upplevs som otrygg, medan inhägnad tar bort ett viktigt värde från området genom att minska Boovallens öppenhet och möjlighet till friare aktiviteter, viktiga och bevarandevärda funktioner. I det perspektivet är frågan om det ändå vore tillräckligt med en begränsning av speltid, strålkastarbelysning och användning av högtalare i området.

När det gäller obokade aktiviteter, som spontanidrott och andra aktiviteter, bedömer miljö- och stadsbyggnadsnämnden att fritidsnämndens ansvar är begränsat till att anvisa regler för den öppna idrottsplatsen. I den mån det blir stökigt på platsen så är det en ordningsfråga. Det skulle dessutom vara orimligt att kräva att Fritidsnämnden vidtar åtgärder enligt miljöbalken, för att komma till rätta med dessa störningar.

Idrottsplatsen och bollplanerna är ett viktigt allmänintresse för ett stort antal barn och ungdomar i Nacka och i Stockholmsregionen. Mark- och miljööverdomstolens avgörande är viktigt för att få vägledning i vilka kostnader och åtgärder som står i rimlig proportion till upplevd störning utomhus vid ett mindre antal bostäder. En dom som slår fast ett krav på långtgående bullerdämpning från idrottsplatser, påverkar inte bara Boovallen, utan även idrottsplatser i hela landet. Utfallet påverkar både befintliga idrottsplatser och planeringen av nya. Hårda bullerkrav för idrottsplatser gör att de behöver förläggas avsides, vilket innebär mer transporter och sämre tillgänglighet. I förlängningen riskerar höga bullerkrav på idrottsplatser att motverka folkhälsofrämjande arbete.

Cathrin Bergenstråhle
ordförande, Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Andreas Totschnig
t.f. stadsbyggnadsdirektör